

SLOVO AUTORA

V roce 1992 jsem začal pracovat jako terapeut na lůžkovém oddělení Krizového centra RIAPS v Praze na Žižkově. Toto oddělení má osm krizových lůžek, kde jsou krátkodobě (maximálně 7 dnů) hospitalizováni lidé v akutní krizi. Péče o klienty spočívá v intenzivní psychoterapii, která vedle celodenní zvýšené pozornosti personálu zahrnuje individuální pohovory s terapeutem, psychologem, psychiatry a sociální pracovníci, skupinovou terapii a nácvik relaxačních technik. Důležité je i příjemné prostředí, které se liší od nemocničního nejen civilním oblečením personálu, ale především přístupem, který má zabránit stigmatizaci klienta jako duševně nemocného.

V rámci skupinové psychoterapie jsem s klienty pracoval arteterapeuticky. Velmi často se mi stávalo, že klienti v akutní krizi odmítali malovat s tím, že na to nemají náladu, neumějí to, naposledy malovali na základní škole apod. Většina z nich má v krizi snížené sebehodnocení.

Vzhledem k respektování potřeb a přání klientů, což je typickou filozofií RIAPSu, jsem musel hledat adekvátní a neinvazivní přístupy. Odpor k malování jsem se snažil překonávat lepením koláží s nejrůznějšími zadáními, což se mi vcelku osvědčilo.

Brzy po nástupu na oddělení mě napadlo, že bych ze svých koláží mohl vybrat ty, které by umožňovaly projekci klientova příběhu. Část obrázků jsem vybral ze své dosavadní tvorby a část jich vytvořil přímo se záměrem, aby metaforicky zobrazovaly nejčastější problémy, se kterými klienti přicházeli.

Sada projektivních koláží (dále jen SPK) vznikala od začátku devadesátých let, kdy jsem pracoval v Krizovém centru RIAPS, v komunitě pro léčbu drogově závislých (Magdalena o.p.s.), jako lektor pětiletého psychoterapeutického výcviku, resp. lektor dvouletých akreditovaných arteterapeutických kurzů. Se SPK lze pracovat v individuální terapii, pro niž jsou určeny obrázky 1 až 134, které jsou umístěny do siluet ženských a mužských hlav. Z těchto obrázků lze snadno skládat podle různých zadání dialogy. Celou sadu lze využít pro skupinovou práci. V sadě je řada akcentovaných témat cílených na různé skupiny (dospívající, závislí, klienti po TS), ale i pro koučování. Terapeut může, podle zaměření, některé obrázky vyřadit. Mám však zkušenost, že pro skupinu lze použít všech 930 obrázků, jen je třeba mít dost stolů (prostoru) na rozložení. Výběr obrázků podle různých zadání obvykle nepřekročí 15 až 20 minut.

Každý terapeut, který bude se sadou pracovat, může techniky zadání v manuálu přizpůsobovat svým potřebám. SPK je kreativní pomůcka pro tvůrčí a kreativní terapeuty. Uvítáme další aktualizace technik při práci se SPK, zvláště cenné je předávání zkušeností, reflexe jak individuální, tak skupinové práce.

POPIS SADY PROJEKTIVNÍCH KOLÁŽÍ

Sadu projektivních koláží tvoří 930 obrázků.

130 obrázků je určeno pro individuální psychoterapii /arteterapii/.

400 obrázků je určeno pro skupinovou psychoterapii /arteterapii/.

400 obrázků je alternativních, doplňkové obrázky podle různých charakteristik skupin.

Projektivní sada koláží se skládá z téměř tisíce karet o rozměru 95x140 mm. Autorem sady projektivních koláží (dále SPK, karty) je arteterapeut, výtvarník a básník Miroslav Huptych. Součástí sady je 134 karet, na nichž je ústředním motivem koláže profil mužské, či ženské hlavy. Tematicky lze na kartách najít nesčetné množství motivů (přírodní x technické, konkrétní x abstraktní, lidské x zvířecí, barevné x černobílé, mytické x současné apod.), které slouží jako projektivní materiál pro arteterapeutickou práci.

SPK je určena psychoterapeutům, lektorům, učitelům, lékařům, speciálním pracovníkům a personalistům, kteří jsou vyškolení v jejím užívání. Sada slouží pro práci s jednotlivci, skupinou i rodinou. Sadu lze využít v rámci psychoterapie jako hlavní i doplňkový způsob práce; při práci s pracovními týmy; ve vzdělávacích skupinách, dětských i dospělých. Práce se SPK přináší bohaté a rozmanité propojení mezi verbálním a neverbálním světem. Řeč nabízí slovem hodnotit pocity, předávat příběhy, popisovat okolí, jak jej vnímáme; obrázky umožňují se ke světu vztahovat více nevědomě, obrazově. Projekční materiál oslovuje latentní kapacitu člověka promítat do něho své psychické obsahy. Tím může napomáhat sebevyjádření.

odborná garance: PhDr. Yvona Mazehová, Ph.D., PaedDr. Evžen Perout

kurátoři: Bc. Miroslav Huptych, MgA. Elena Fialková